

HÅLOGALAND TEATER

Tromsø

VULKAN ARKITEKTER AS

Tekst: Asbjørn Værnes

Foto: Elmer Laahne, Ola Røe, arkitekten

I 1998 vant vårt løsningsforslag den åpne, internasjonale konkurransen om nybygg for Hålogaland Teater. Dengang var vi ikke klar over hvilket årelangt arbeid som hadde vært nedlagt for å bringe prosjektet fra drøm til noe som kunne bli virkelighet. Siden etableringen av teateret i 1971 hadde seksten alternative prosjekter vært utredet på forskjellige steder i Tromsø.

Situasjonen

Teateret er lokalisert i sørenden av Tromsø sentrum, i et område preget av småindustri, boliger og frittstående institusjons/kontorbygg. Tomten er opparbeidet på ny og gammel fylling, men fremstår som en naturlig del av strandlinjen fra sentrum og sørøver. Det foregår fortetting i form av boligbegyggelse (småblokker) sør for Teateret, noe som sammen med teaterfunksjonen er med på å omdanne området karakter.

Om bygningen

Teaterbygningen har tre klart avgrensede deler: bakre del er hovedsaklig verksteder/garderobes, midtre del er sal/sceneområder og fremre del er publikumsområder.

Ut av det enkle skjemaet oppstår et variert og karakteristisk formuttrykk, der funksjonene synliggjør seg i volumet. Det er scenetårnet som stiger opp av den lave hovedformen, skuespillergarderobene og admini-

strasjonen som krager ut av hovedvolumet, det negative hjørnet som danner en økonomisone mot sørvest. De utkragede bygningsdelene romliggjør forholdet mellom bygningskroppen og de tiliggende offentlige rom, teaterplassen og strandpromenaden mellom bygningen og sjøen.

Det er valgt en værhud av nederlandsk tegl, type Aston fra Daas Baksteen. Hensikten med den

Hålogaland Teaters nybygg står i et variert bygningsmiljø

*Det er variert med forskjellige typer teglforband og stussfugebredder i fasadene.
Vist her utsnitt av løperforband og «perforert» forband med vindusfelt bak.*

Fasaden mot teaterplassen. Teglveggen under den utkragede administrasjonsfløyen er et utsmykningsprosjekt skapt av Inge Pedersen.

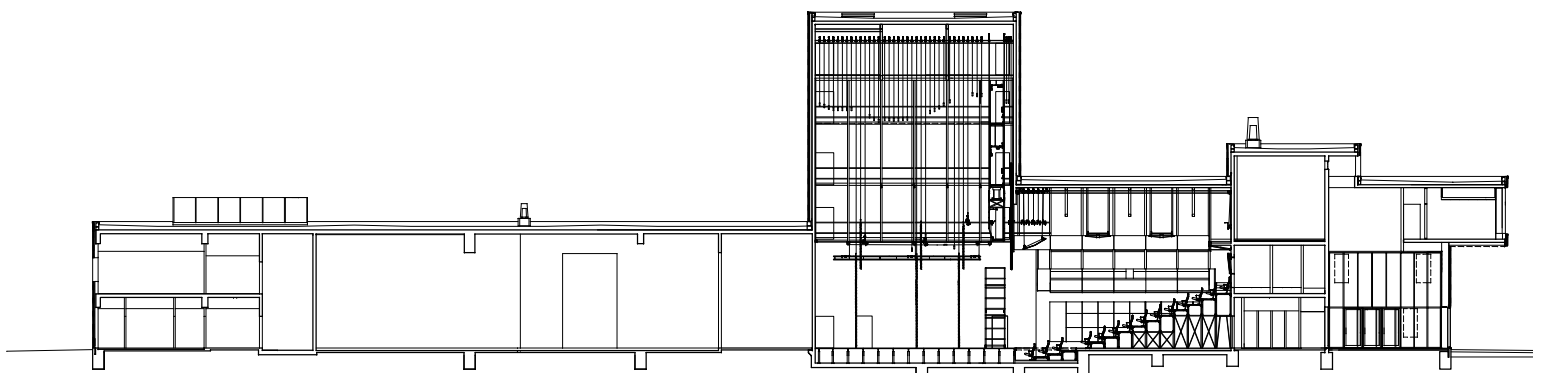
Adresse:	Teaterplassen 1, Tromsø
Byggherre:	Statsbygg
Arkitekt:	Vulkan Arkitekter as, Oslo
Landskapsarkitekt:	Landskapsarkitektene Berg & Dyring AS
RIB:	Asplan Viak AS, Tromsø
Entreprenør bygg:	Bjørn Bygg AS, Tromsø
Murmester:	Mur & Flis AS, Tromsø
Leverandør tegl:	BMC, Tønsberg
Produsent tegl:	Daas Baksteen, Nederland
Byggeår:	2003–2005
Areal:	5150 m ² BTA
Kostnad:	Ca. 237 mill kr. (kostnadsramme i 2002 kr)

Konstruksjon: Bygningen er fundamentert med ståljernepeler på sprengsteinsfylling. Gulv er en blanding av gulv på grunn og frittstående dekker. Bærekonstruksjon er bjelker, veggskiver, søyler og dekker i plasstøpt betong. Enkelte dekker er prefabriserte hulldekkerelementer av betong. Tak over saler bæres av gitterdragere i stål, opplagt på veggskiver. Værhud er teglforblending på bindingsverk og bærekonstruksjoner.

ensartede huden er å forsterke bygningens hele form, som er det vi vil skal assosieres med teaterfunksjonen. Enkeltelementer trer fram, men underordner seg hovedformen. På nært hold kan den hele formen ikke oppfattes, derfor er det her mer subtile variasjoner i form av forskjellige forbandtyper. Tegl vil på grunn av sin halvblanke overflate variere

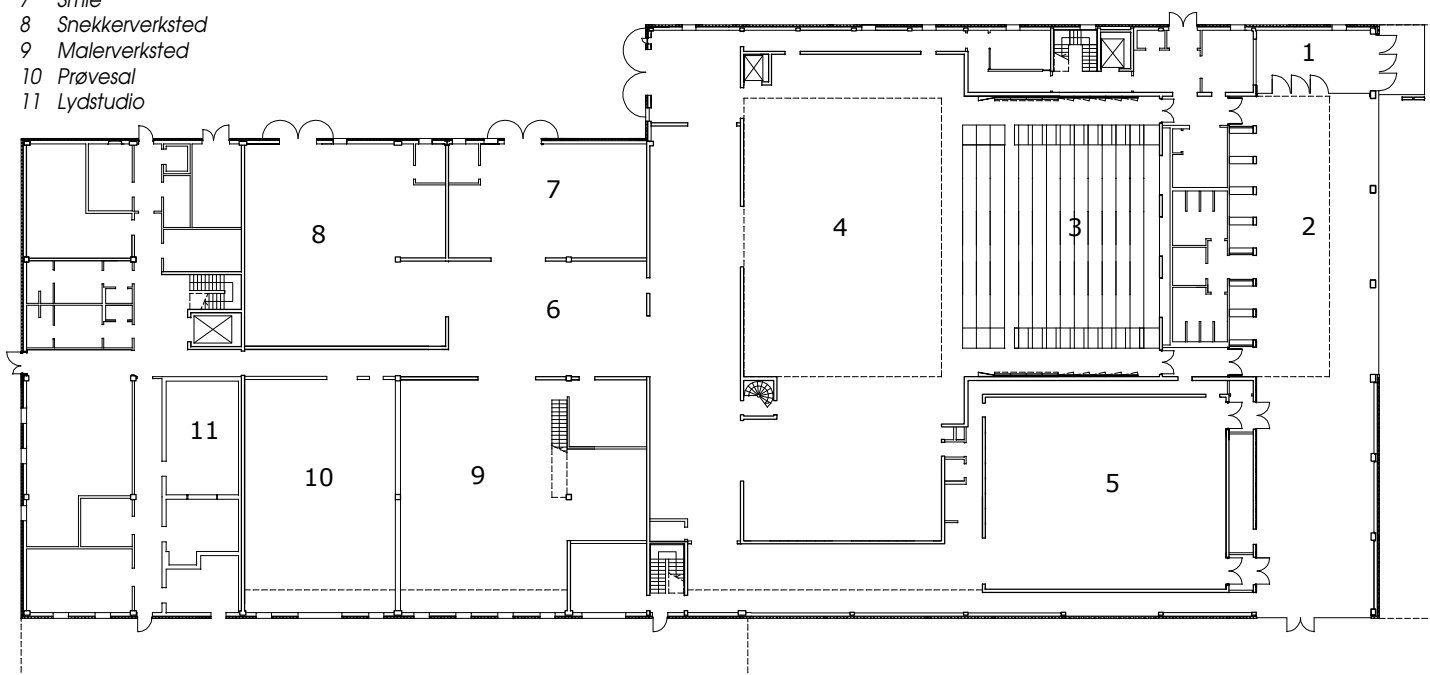
Tromsøysundet speiler seg i glassveggen i enden av foajéen

Foajéen sett mot sundet. Askeveggen med innfelle former av heltre er en utsmykning skapt av Martine Linge.

- 1 Billettsalg
- 2 Foajé
- 3 Hovedsal (Scene Vest)
- 4 Scene
- 5 Biscene (Scene Øst)
- 6 Montasjehall
- 7 Smie
- 8 Snekkerverksted
- 9 Malerverksted
- 10 Prøvesal
- 11 Lydstudio

Skuespillergarderobene krager ut over strandpromenaden langs Tromsøysundet

mye i forhold til skiftende lysinnfall og refleksjoner. Steinene har i tillegg stor innbyrdes variasjon, slik at det også på nært hold er variasjon i flatens uttrykk.

Den store andelen lukkede funksjoner gir et førsteinntrykk av et mørkt, innadvendt hus. Dette er i kontrast til opplevelsen av bygningen innvendig, der rommene gjennomgående oppleves som svært lyse. Beskrivelsen «lyst innvendig, mørkt utvendig» er treffende for Hålogaland Teaters nybygg.

Foajeen fyller hele bygningens bredde, og står i direkte forbindelse med alle tre scener. Det er hovedscenen

«Scene Vest», Biscenen «Scene Øst» og kafescenen «Scene Nord». Scene Nord er en del av foajeen.

Mellom foaje og scener er en høyreist vegg av lys betong. Motstående vegg i foajeen er i askepanel, med integrert kunstnerisk utsmykning. Gulvet er lagt med Alta-skifer i fallende lengder. Endeveggen mot sjøen er i sin helhet i glass, og gir rommet en sterk forbindelse med landskapsrommet utenfor.

Saler/scener er utformet med tanke på intimitet og kontakt mellom publikum og skuespillere, og er utstyrt med moderne sceneteknikk. Tribuneløsningen i hovedscenen er fleksibel, og kan tilpasses andre sceneløsninger enn det rene proscenieteater.

Utsnitt av den kunstnerisk bearbejdede teglveggen mot forplassen.

Kunstnerisk utsmykning

De integrerte kunstneriske utsmykningsprosjektene er utført av kunstnerne Martine Linge, Inge Pedersen og Inghild Karlsen/Bo Bisgaard.

Bygningens vegg mot forplassen er i sin helhet et utsmykningsprosjekt utført i tegl, med stablete Aston teglsteiner separert av vertikale striper i spesialprodusert glasert tegl fra Bratsberg teglverk.

Tidlig integrering av utsmykninger har gjort disse forenlige med

arkitekturuttrykket, samtidig som de beriker bygningen ved å tilføre opplevelser som i mindre grad er bundet av arkitektorens funksjonsstyrte begrepsrom.

Stedstilhørighet

I juryens begrunnelse for å velge prosjektet som vinner var bl.a. formuleringen «Det arkitektoniske uttrykket mestrer å forene teater-

institusjonens litt røffe karakter med en fortolkning og forfining av typisk havnearkitektur. Dette gir prosjektet en umiddelbar stedstilhørighet.» Denne beskrivelsen var treffende i forhold til våre intensjoner i konkurranseprosjektet, og har vært en rettesnor i prosjekteringsarbeidet.

Vi opplever at Hålogaland Teater har funnet sitt sted i Tromsø og Nord-Norge.

